

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 18 Mart 2025
Sayı : 1116

10/2541

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hakim ve savcıların Anayasa ile güvence altına alınan hakimlik ve savcılık teminatına uygun olarak coğrafi teminatlarını sağlanması, özlük haklarının iyileştirilmesi ile bu hususta ilgili kurumlarca gerçekleştirilmesi gereken politikaların tespiti ve gerekli kanunu düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederim.

Turan Taşkın ÖZER
İstanbul Milletvekili

Senra Dincer
Ankara Mu.

Nurhayat Altın Kaya
Bursa Mu.

R.D. Gülçatay
Burhanettin Gülçatay
Adana Mu.

Mehmet İLHAN

Veli Ağababa
Mardin Mu.

Arşelir Mu.

Tahsin BEAT

YALOVA

Anı

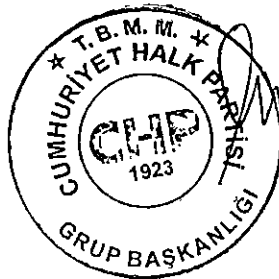
Ali KARABAŞA
USAK Mu.

İl-gültepe
Jale Nur SÖLÜ
Eskişehir Mu.

Ali Özdemir
K. Maraş Mu.

Erin Karakol
Ayden

Ayhan LAKUT
Adana Mu.

Gerekçe,

Anayasa'nın "hakim ve savcılarının teminatı" başlıklı 139'uncu maddesinde, yasama ve yürütme karşısındaki bağımsızlıklarını koruyabilmek için hakimlerin azlolunamayacağı, kendileri istemedikçe Anayasa'da belirtilen yaştan önce emekliye ayırlamayacağı, aylık, ödenek ve diğer özlük haklarından yoksun bırakılamayacağını kabul ederek, hakimlik mesleğini teminat altına almıştır.

Öncelikle, hiç kuşkusuz ki, bir hukuk devletinde, demokratik rejimin temel unsurlarından birini hakimlik ve savcılık teminatı oluşturur. Çünkü ancak bu teminat sayesinde kuvvetler ayrılığı sistemi işlevselliğini kaybetmez ve yargı erkinin özellikle yürütmeye karşı bağımsızlığından söz edilebilir.

Anayasadaki düzenlemeler, ne yazık ki yalnızca "görev teminatı" ile sınırlı kalmakta ve hakimlerin ve savcılarının coğrafi teminatını kapsamamaktadır. Anayasamız, coğrafi teminatı hakimlik ve savcılık teminatları arasında saymamış, coğrafi teminatı kanunların düzenlemesine bırakmıştır.

2009, 2015, 2019 yıllarında açıklanan üç Yargı Reformu Strateji Belgesinde de hakimlerin ve savcılarının bağımsızlığı ve tarafsızlığını sağlamak için getirilen güvencelerin artırılması hedefler arasına konulmuş ve bu kapsamda Anayasa'da ve yasal mevzuatta düzenlemeler yapılacağı belirtilmiştir. Sadece Yargı Reformu Strateji Belgelerinde değil, coğrafi teminat konusu yine Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan İnsan Hakları Eylem Planında da yer almıştır. Kendi istekleri dışında -terfi etmek suretiyle dahi görev yerleri değiştirilemeyeceğinin esas olacağı düzenlemeler yapılacağı belirtilse de pek çok hakim ve savcının, kendi talepleri dışında, siyasi saikler nedeniyle çıkarılan HSK kararlarıyla görev yerleri değiştirilmiştir.

Hakim ve savcılarının görevleriyle alakalı diğer sorunlar; Hakim ve savcı tayinlerinde liyakat ilkesinin dikkate alınmaması, hakim ve savcılarının maaşlarının en yüksek devlet memuruna endekslenip, en yüksek devlet memurunun maaşına zam yapılmaması suretiyle hakim ve savcı maaşlarının zamanla erimesi, yetki ve dosya güvencesi sağlanmamasıdır.

Tüm bunlar göz önüne alındığında, Hakim ve Savcılarının Anayasa ile güvence altına alınan hakimlik teminatına uygun olarak coğrafi teminatlarını sağlanması ve özlük haklarının iyileştirilmesi ile bu hususta ilgili kurumlarca gerçekleştirilmesi gereken politikaların hazırlanması amacıyla TBMM'de Araştırma Komisyonu kurularak gerekli çalışmaların yürütülmesini arz ederim.

